

Väätsa Põhikool

ÕPPEKAVA

2024

Sisukord

1. Kooli õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ja põhimõtted ning taotletavad pädevused	3
2. Kooli tunnijaotusplaan, valikained ja valiku põhimõtted	7
3. Õppekava läbivad teemad ja käsitlemise tasandid, III kooliastme lõimiva loovtöö põhimõtted	8
4. Ainevaldkonnad, õppe korraldus, klassiväline tegevus ja projektide kavandamise ning osalemise põhimõtted	10
5. Hindamine	13
6. Õpilaste ja lastevanemate teavitamine ja nõustamine	20
7. Hariduslike erivajadustega õpilaste õppe korraldamine	21
8. Karjääriõppe tegevuste korraldamine	24
9. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted	24
10. Koostöö huvigruppidega	25
11. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord	26

1. Kooli õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ja põhimõtted ning taotletavad pädevused

1.1. Väätza põhikooli missioon, visioon ja väärtused

Väätza Põhikooli missioon on olla kogukonna hariduselu ja vaimse arengu eestvedaja, luues õppimiseks vajaliku haridus- ja praktikakeskkonna.

Väätza Põhikooli visioon on saada inspireeriva õhkkonnaga kogukonna kooliks, kus inimesed tahavad ja oskavad omandada uusi teadmisi ja praktilisi oskusi. Väätza Põhikool on tuntud oma rahvusvahelise koostöö, infotehnoloogia aktiivse kasutuse ja taastuenergia käsitlemise poolest.

Väätza Põhikooli väärtused

- **Innovaatilisus** – julgeme riskida, katsetada ja muuta; oleme uudishimulikud - õpilased ja õpetajad õpivad pidevalt.
- **Ettevõtlikkus** – algatame, planeerime ja viime oma ideid ellu; oleme loovad ja mõtleme raamidest välja; kõigel, mida teeme, on seos eluga.
- **Individaalsus** – igaüks meist on väärtuslik, oleme toetavad ja sallivad, tuues välja iga õppija isikupära, arendades tema tugevusi ja õpihimu.
- **Tervis** – oleme liikuvad ja ennast väärtustavad; peame ühtviisi oluliseks vaimset ja füüsilist tervist.
- **Keskkonnasõbralikkus** – peame lugu säästvast eluviisist, puhtast keskkonnast; oleme looduslähedased ja nutikad energiatarbijad.
- **Koostöine koolikultuur** – tegutseme ühiselt eesmärkide nimel; koolipere ja kogukond on kaasatud kooliarendusse; oleme avatud uuele ja jagame rõõmuga kogemusi omavahel, kogukonnaga, külalistega ning partneritega.

1.2. Kooli õppe- ja kasvatustöö üldeesmärk

Kooli õppe- ja kasvatustöö eesmärk on isiksuse kujundamine, kes:

- on motiveeritud õppimisele ja enesearendamisele;
- väärtustab terveid eluviise, arendab oma keha ja vaimu;
- tunneb end vastutavana oma tegude eest;
- juhindub oma valikutes ja tegudes üldinimlikest väärtustest;
- austab ja järgib seadusi ja koolisiseseid kokkuleppeid;
- suhtub heasoovlikult kaasinimestesse, austab nende väärikust ja vabadust;
- soovib ja oskab teha koostööd, on loov ja ettevõtlik;
- tunneb ning austab oma ja teiste rahvaste kultuuri;
- hoiab loodust, elab ning tegutseb elukeskkonda ja loodusressursse säästvalt, mõistab taastuenergia kasutamise võimalusi;
- tuleb toime muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas;
- tuleb toime kaasaegses infotehnoloogilises keskkonnas.

Kooli õppe- ja kasvatustöö eesmärkide täitmisel lähtutakse järgmistest põhimõtetest:

- **kättesaadavus** – kvaliteetne haridus on kättesaadav kõikidele, sõltumata nende sotsiaalsest või majanduslikust taustast, hariduslikest erivajadustest või huvidest;
- **jõukohasus** - igal õpilasel on võimalik saada võimete kohast õpetust;
- **tasakaalustatus** – õpetuslik ja kasvatuslik aspekt koolielus on seotud;
- **arenguvõimelisus ja ettevõtlikkus** – oluline on õpioskuste ja -valmiduse arendamine, aktiivse eluhoiaku kujundamine;
- **innovaatilisus** – kooli meeskond on arenev ja õppiv, kaasaegseid õppemeetodeid, programme ja võimalusi kasutav;
- **sõbralik õpikeskkond** – õpilaste, õpetajate, lastevanemate omavahelised suhted põhinevad usaldusel ja mõistmisel;
- **koostöö** – õpilase arengu toetamiseks toimub koostöö nii lastevanemate, vilistlaste, ettevõtete ja organisatsioonidega, teiste valla asutuste ja kogukonnaga;
- **õpikeskkond** – kool lähtub avatud õpikeskkonna põhimõtetest, õppetööd viiakse läbi ka väljaspool klassi- ja kooliruumi;
- **avatus** – koolielu arendamisse on kaasatud erinevad osapooled nii koolist kui ka väljastpoolt kooli
- **seoste loomine** – õppeainete vahelise lõimingu loome seoseid ainealaste teadmiste ja nende praktikas rakendamise vahel. Lõimingu toetavad aktiivõpe, ainepäevad ja temaatiline projektõpe. Infotehnoloogia ja taastuvenergia valdkonnad on lõimitud ainealaste teadmiste omandamisega.
- **piirkonna eripära** – kool lähtub oma tegevuse korraldamisel piirkonna ja kohaliku kogukonna eripärast ja traditsioonidest.

1.3. Õppe- ja kasvatustöö korralduse alused

Õppekava eesmärgid ja õppesuundi aitavad ellu viia kooli traditsioonid, projektides osalemine (maakondlikud, vabariiklikud, rahvusvahelised), ülekoolilised üritused, projektipäevad, aktiivõppe- ja ainepäevad.

Koolis on tõstetud fookusesse mõtestatud õppimine, kus on olulisel kohal õpilase autonoomsuse toetamine, aktiivsus ja loomingu, ettevõtlikkus, õpitava seostamine igapäevaeluga, teadmiste integreerimine, arutlemine, analüüsimine ja arengut toetav tagasisidestamine. Osa õppetööst toimub läbi õppeainete lõimingu ja klassivälise tegevuse.

Mõtestatud õppimise rakendamise eesmärgid

- tõsta õpilaste aktiivsust, haaratust ja huvi õpitegevuse vastu;
- muuta õpitegevus praktilisemaks, rakendada ja seostada õpitut paremini eluga;
- aine lõimimise abil arendada õpilaste õpioskusi ning muuta õppimist tähenduslikumaks ja tulemuslikumaks.

Õppe- ja kasvatustöö toimub aineõppena, mille põhivormiks on õppetund. Õppetunnid toimuvad üldjuhul koolis vastavalt tunniplaanile, kuid ka väljaspool kooli õppekäikude ja -ekskursioonide, aine-, e-õppe- ja aktiivõppepäevadena. Tunniplaani koostamisel peetakse silmas aine lõimimise

võimalusi. Õppeained jagunevad kohustuslikeks ja valikaineteks. (Vt ptk 2). Õppetöö osana arvestatakse ka mitteformaalset õpet.

Igal õpilasel on võimalus saada täiendavalt individuaalset abi aineõpetajalt konsultatsiooni raames. Võimetekohase õppe tagamiseks rakendatakse vajadusel kõikides klassides õpiabi, kus saab täiendada oma õpioskusi, või muid võimalusi hariduslike erivajadustega õpilastele. (Vt ptk 8)

Õpilaste erihuvisid toetatakse süvendatult konsultatsioonides, aine- ja huviringides (Vt ptk 5). Huviringide valik vaadatakse üle ja koostatakse iga õppeaasta alguses lähtuvalt õpilaste huvidest ja kooli võimalustest.

Õpitulemuste saavutamist toetab kaasaegne ja mitmekesine õpikeskkond, professionaalne koolimeeskond ning heal tasemel IT kasutusvõimalused.

1.4. Pädevused

Pädevus on asjakohaste teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas tulemuslikult toimida. Pädevused jagunevad üld- ja valdkonnapädevusteks.

Üldpädevused on aine- ja valdkonnaülesed pädevused, mis on väga olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu, tunni- ja koolivälises tegevuses ning nende kujunemist jälgitakse ja suunatakse õpetajate ning kooli ja kodu ühistöös.

Õppe- ja kasvatustööga taotletavad üldpädevused

- **kultuuri- ja väärtuspädevus** – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid;
- **sotsiaalne- ja kodanikupädevus** – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut ja Eesti riiklikku iseseisvust; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvaste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;
- **enesemääratluspädevus** – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme;
- **õpipädevus** – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi;

- **suhtluspädevus** – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi;
- **matemaatika, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus** – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt;
- **ettevõtlikkuspädevus** – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmäärke, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske; rakendada finantskirjaoskust;
- **digipädevus** – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvus ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

1.5. Ettevõtliku kooli tegevused

Koolis pööratakse teadlikult tähelepanu õpilaste ettevõtliku hoiaku kujundamisele. Taseme analüüsi aluseks on Ettevõtliku kooli standard. Väätša põhikool kuulub “Ettevõtliku kooli” võrgustikku alates 2016. aastast ning 2023. aastal on omistatud koolile kuldtase.

Ettevõtliku kooli tegevustega toetatakse last:

- olema julge algataja ja otsima uusi lahendusi;
- olema kõrge motivatsiooniga, püstitama eesmäärke;
- tegema koostööd teistega, olema vastutustundlik ja hooliv;
- algatatud tegevusi lõpuni viima;
- olema võimeline ennast analüüsima.

Eelneva saavutamiseks kaasatakse õppimisel partnereid ja külalisõpetajaid. Teooria kõrval on olulisel kohal praktika ja elulisus, õpetajad teevad koostööd, jagavad kogemusi ning kasutavad õpetamise juures meetodeid, kus õppijad on aktiivsed osalejad ning õpetajad toetavad ja suunavad partnerid.

Ettevõtliku kooli programmist tulenevalt on koolis välja töötatud 5.-8. klasside lõimingu plaan, mille raames toimub õpitegevuse kaudu teadlik üldpädevuste koostöine arendamine. Lõimingu plaan vaadatakse kord aastas aineõpetajatega üle, parentatakse ja täiendatakse vastavalt klassi vajadustele ning uuringutulemustele.

Fookuses olevad pädevused klassiti:

5. klass: Suhtlus- ja enesemääratluspädevus. Eesmärk: õpilased on koostöised, õpetajate fookuses on koostööoskuste õpetamine ja arendamine.

6. klass: Sotsiaalne- ja kodanikupädevus. Eesmärk: õpilased on lugupidavad kaaslaste ja õpetajate suhtes, oskavad suheldes oma seisukohti põhjendada ja nende üle arutleda; teavad ja kasutavad konfliktsituatsiooni lahendamise võimalusi; austavad oma kooli ja kodukohta ning on käitumises teisi arvestavad ja toetavad.

7. klass: Õpipädevus “Mina õppijana”. Eesmärk: õpilased on teadlikud õppeprotsessist laiemalt, on ennastjuhtivad õppijad, oskavad teha õppetöös endale sobivaid valikuid, seada eesmärgi ja planeerida tegevusi nendeni jõudmiseks.

8. klass: Ettevõtlikkuspädevus. Eesmärk: Õppijad omavad algatusvõimet, mida muuhulgas toetab loovtöö tegemine. Loovtöö protsess on toetatud nii õpilaste kui juhendajate jaoks.

2. Kooli tunnijaotusplaan, valikained ja valiku põhimõtted

2.1. Tunnijaotusplaan

Aine/klass	1.kl	2.kl	3.kl	I ka kokk	I ka min	4.kl	5.kl	6.kl	II ka kokk	II ka min	7.kl	8.kl	9.kl	III ka kokk	III ka min
Eesti keel	6	8	7	21	19	6	3	3	12	11	2	2	2	6	6
Kirjandus							3	2	5	4	2	2	2	6	6
A-võõrkeel inglise keel			3	3	3	3	3	3	9	9	3	3	3	9	9
keel								3	4	3	3	3	3	9	9
Matemaatika	5	5	5	15	10	5	5	5	15	13	5	5;5;4	5	15;14	13
Loodusõpetus	1	1	1	3	3	2	2	3	7	7	2			2	2
Keemia												2	2	4	4
Füüsika												2	2	4	4
Geograafia											1;2	1;2;2	2	5;6	5
Bioloogia											2;1	2;1;2	2	6;5	5
Inimeseõp		1	1	2	2		2	1	2	2	1	1		2	2
Ühiskonnaõp								1	1	1			2	2	2
Ajalugu							2	2	4	3	2	2	2	6	6
Muusika	2	2	2	6	6	2	1	1	4	4	1	1	1	3	3
Kunstiõp	2	1	2	5	4,5	1	1	1	3	3	1	1	1	3	3
Käsitöö/töö- ja tehnoloogiaõp	1	2	1	4	4,5	2	2	2	6	5	2	2	2;0	5	5
Kehaline kasvatus	2	2	2	6	8	2	2	2	6	8	2	2	2	6	6
Rütmika	1	1	1	3		1	1		2						
Ettevõtlusõp												1		1	
Informaatika						1	1		1		1			1	
Väitlusõp								1	1						
Karjääriõp													0;1	1;0	
VPK näd koormus	20	23	25	68		25	28	30	82		30	32	33;32	95;94	
Max näd koormus	20	23	25			25	28	30			30	32	32		

Tabeli selgitus:

*1. kooliastmes on kunstõpetus ja käsitöö/töö- ja tehnoloogiaõpetus ühendatud koormusega 9 tundi kooliastmes ehk 3 tundi klassis.

*Semikooloniga tundide arvude juures tähendab esimene arv tundide arvu esimesel poolaastal (või esimesel trimestril) ja teine arv tundide arvu teisel poolaastal (või teisel trimestril) ja kolmas arv näitab tunde kolmandal trimestril.

*1. kuni 5. klassi rütmika tunde käsitletakse kehalise kasvatusena.

2.2. Valikained

Valikained on need ained, mis on kooli õppekavasse valitud lisaks riiklikus õppekavas etteantud kohustuslikele ainetele. Valikained toetavad õppe- ja kasvatustöö eesmärkide täitmist ja valitud õppesuundi.

Valikainete õpetuse korraldus

Valikained on kooli õppekavas toetamiseks kooli poolt sõnastatud õppe- ja kasvatustöö eesmärkide saavutamist, kooli püüdlusi ning loovad eeldused tegusa ja arengule motiveeritud noorte inimese kujunemiseks.

Valikained on planeeritud klasside tunniplaanides. Valikaine tundide arv õppeaastas on üldjuhul 35 (1 tund nädalas).

Valikainete ainekavad töötatakse välja aineõpetajate poolt ja need kinnitab direktor. Ainekavas esitatud miinimum on: õppesisu, oodatavad õpitulemused ja hindamine selles aines.

Valikainet hinnatakse numbriliselt või hinnangutega „arvestatud“ ja „mittearvestatud“ – vastavalt ainekavas sätestatule.

Valikainete loend

Valikainete loend lähtub kooli õppe- ja kasvatustöö ning Ettevõtliku kooli tegevuste üldeesmärkidest, tagamaks õpilaste parema ettevalmistuse eluks.

Rütmika	1.-5. kl	1 t nädalas
Väitlusõpetus (Arutlev Kool programm)	6. kl	1 t nädalas
Informaatika	4.-5. ja 7. kl	1 t nädalas
Ettevõtlikusõpetus	8. kl	1 t nädalas
Karjääriõpetus	9. kl	2. poolaastal 1 t nädalas

3. Õppekava läbivad teemad ja III kooliastme lõimiva loovtöö põhimõtted

Õppekava läbivate teemade õpetamise abil kujundatakse teadmisi, oskusi, väärtushinnanguid ja käitumisnorme valdkondades, milles on kokkupuutepunkte paljude õppeainetega.

3.1. Läbivad teemad õppekavas

Elukestev õpe ja karjääri kujundamine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvus õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning

kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema sobivaid haridus- ja tööalaseid valikuid.

Keskkond ja jätkusuutlik areng – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele.

Kultuuriline identiteet – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumistaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis.

Teabekeskkond ja meediakasutus – taotletakse õpilase kujunemist teadlikuks ja analüüsivaks inimeseks, kes tajub ja teadvustab adekvaatselt ümbritsevat teabekeskkonda, suudab meediamaaailma sisu ja allikaid kriitiliselt analüüsida ja kasutada, tunnustab autorlust, oskab luua kvaliteetset meediasisu, arvestades oma eesmärke ja ühiskonnas omaks võetud suhtlemise norme, ning toimib turvaliselt ja vastutab oma käitumise eest end ümbritsevas teabekeskkonnas.

Tehnoloogia ja innovatsioon – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas.

Tervis ja ohutus – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisel.

Väärtused ja kõlblus – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

3.2. Loovtöö III kooliastmes

Loovtöö on juhendatud õppeprotsess, mille käigus õpilane rakendab iseseisva töö oskusi ja omandatud teadmisi, arendab loovust ja kinnistab ning täiendab seni omandatud. Loovtöö eesmärgiks on pakkuda õpilasele võimete kohast ning huvidest lähtuvat eneseteostuse võimalust.

III kooliastme loovtöö lõimib õppeaineid. Loovtöö korralduses lähtutakse loovtööde kavandamise, vormistamise ja esitamise juhendist, mis on kättesaadav kooli kodulehel.

Loovtöö on õpilase poolt valitud teemal, nõuetele vastav, iseseisvalt või rühmatööna teostatud loovust näitav töö, millele lisandub/eelneb kirjalikult vormistatud teoreetiline osa.

Iga (8. klassi) õpilane koostab õppeaineid lõimiva loovtöö, milleks võib olla uurimistöö, projekt, kunsttöö või tarbeese, esinemiskava, ürituse läbiviimine vms. Loovtöö võib koostada individuaalselt või grupitööna.

Töö teema ja vormi valib õpilane esimese trimestri jooksul, kooskõlastab selle juhendava õpetajaga ja tutvustab kavandit vaheesitlusel teisel trimestril. Tööd esitletakse arvestuslikul esitlusel kolmandal trimestril.

Loovtööle annavad hinnangu juhendaja, retsensent ja komisjoni liikmed. Loovtööde hindamiskomisjon määratakse direktori käskkirjaga. Komisjoni kuulub vähemalt kolm liiget. Loovtöö hindamisel lähtutakse koolis kehtivast juhendist.

Loovtöö teema kantakse klassi- ja põhikooli lõputunnistusele.

4. Ainevaldkonnad, õppe korraldus, klassiväline tegevus ja projektide kavandamise ning osalemise põhimõtted

4.1. Ainevaldkonnad

Lähedase eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained moodustavad õppekavas ainevaldkonna. Ainevaldkonna peamine eesmärk on vastava valdkonnapädevuse kujunemine, mida toetavad õppeainete eesmärgid ja õpitulemused. Valdkonnapädevuse kujunemist toetavad ka teiste ainevaldkondade õppeained ning tunni- ja kooliväline tegevus.

Väätsa Põhikooli õppekavas on esitatud järgmised kohustuslike õppeainete ainekavad järgmistes ainevaldkondades:

- keel ja kirjandus: eesti keel, kirjandus;
- võõrkeeled: A-võõrkeel, B-võõrkeel;
- matemaatika: matemaatika;
- loodusained: loodusõpetus, bioloogia, geograafia, füüsika, keemia;
- sotsiaalsained: inimeseõpetus, ajalugu, ühiskonnaõpetus;
- kunstained: muusika, kunst;
- tehnoloogia: tööõpetus, tehnoloogiaõpetus, käsitöö ja kodundus;
- kehaline kasvatus: kehaline kasvatus.

Koolis õpetatakse A-võõrkeelena inglise keelt, B-võõrkeelena vene keelt.

Kooli õppekavas on esitatud järgmised valikõppeainete ainekavad:

- informaatika ainekava;
- ettevõtlusõpetuse ainekava;
- rütmika ainekava;
- väitlusõpetuse ainekava.

Ainekavades esitatakse kooliastmete teadmised, oskused ja hoiakud ning klassiti õpitulemused, õppesisu, sh praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevused väljaspool klassiruumi, kogukonnapraktika jms kooli eripärast tulenev.

4.2. Õppe korraldus

Õppeaasta pikkuseks on vähemalt 175 õppepäeva. Kooliaasta algab üldjuhul 1. septembril ja kestab 31. augustini.

Õppeaasta koosneb trimestritest ja vaheaegadest. Õppepäev on kalendripäev, mil õpilane on kohustatud õppes osalema. Ühes nädalas on kuni 5 õppepäeva.

Kooli õppe- ja kasvatustöö põhivormiks on koolitund. Tund kestab 45 minuti või 75 minutit, ühendades kaks järjestikust tundi. Erandina võib tunni pikkuseks olla 35 minutit. Õppetund vaheldub vahetunniga. Vahetund kestab 10 minutit. Erandiks on esimene vahetund, mis kestab 5 minutit ning õue- ja söögivahetund, mille pikkus on 30 või 40 minutit.

Õppetunni või mõne teema käsitlemise võib läbi viia ka õppekäiguna, õuesõppe-, raamatukogu- või muuseumitunnina. Õppetööd toetavad ainepäevad, aktiivõppepäevad, osalemine projektides, väljasõidud ja ekskursioonid, aga ka ringitöö.

Suvevaheajal on tagatud igale põhikooli õpilasele vähemalt 10 järjestikuse nädala pikkune puhkus kõigist õppe ja eksamitega seotud tegevustest.

Põhikooli õpilase suurim lubatud nädalakoormus õppetundides on:

1. klassis 20 tundi; 2. klassis 23 tundi; 3. ja 4. klassis 25 tundi; 5. klassis 28 tundi; 6. ja 7. klassis 30 tundi; 8. ja 9. klassis 32 tundi. Muutused kooskõlastatakse kooli hoolekoguga.

4.3. Klassiväline tegevus

Klassivälise tegevuse abil toetatakse koolis õppe- ja kasvatustegevust. Õppeaasta kasvatustöö eesmärkidest lähtuvalt koostatakse iga-aastane klassi- ja koolivälise tegevuse kava.

Klassivälise tegevuse eesmärgid on:

- toetada kooli üldiseid Väätša PK õppekavas kirjeldatud õppe- ja kasvatustöö eesmärke;
- kujundada loominguliste ning mitmekülgsete isiksuste arengut;
- toetada õpilaste omaalgatusi;
- pakkuda ühistegevuste (ühise tegutsemise) võimalusi;
- arendada ettevõtlikkust;
- toetada noorte osalust kooli, valla, maakondlikes, vabariiklikes ja rahvusvahelistes ettevõtmistes, projektides ja õpilasvahetustes;
- kujundada tervislikke eluviise;
- suurendada noorte kodanikuteadlikkust ning väärtustada multikultuursust.

Eesmärkide saavutamiseks viiakse ellu järgnevaid tegevusi:

- ainepäevad, ainenädalad;
- ülekoolilised sündmused;
- kontsertide ja teatrietenduste külastamine;
- õppekäigud, ekskursioonid;
- aineid lõimivad projektid, aktiivõppepäevad;
- partnerid ja külalisõpetajad tundides;

- ringide tegevus;
- kooli esindamine/osalemine valla, maakondlikel, vabariiklikel ja rahvusvahelistel üritustel;
- õpilasliikumiste ja õpilasesinduse tegevus;
- spordi- ja muu liikumistegevus.

Kooli klassi- ja koolivälise tegevuse korraldamine

Klassi- ja koolivälise tegevust koordineerib huvijuht. Planeeritud tegevuste läbiviimine ja vastutus jagatakse klasside, õpilasesinduse või kooli töötajate vahel.

Õpilasesindus

Väätsa PK õpilasesindus on õpilaskonna vabatahtlik esindusorganisatsioon, kuhu kuulub 5.-9. klassini igast klassist vähemalt üks esindaja.

Õpilasesinduse eesmärgid on:

- kaitsta õpilaste huve kooli ja teiste haridusinstitutionide ees;
- korraldada koostööd õpetajate, kooli juhtkonna, hoolekogu ja õpilaste vahel;
- aidata kaasa õppetöö ja koolielu korraldamisele;
- järgida ja edendada kooli traditsioone;
- õpilaste osaluse suurendamine koolikultuuri arendamisel;
- kujundada viisakaid ja üksteist austavaid käitumistavasid suhetes õpilaste, õpetajate ja lapsevanematega;
- aidata kaasa koolielu probleemide lahendamisele ja õpilaste vastutustunde tõstmisele.

Õpilasesindus lähtub oma tegevuses põhikirjast. Õpilasesinduse tööd juhib president, kes valitakse üheks õppeaastaks.

Väätsa PK õpilasesindus kuulub Eesti Õpilasesinduste Liitu.

Huviringid ning projekti- ja aktiivõppepäevad

Õppeaasta algul teavitatakse õpilasi planeeritavatest huviringidest. Ringide töö toimub kas regulaarselt või hooajaliselt, sõltuvalt eesmärgist ja vastavalt ringi tööplaanile.

Projekti- ja aktiivõppepäevad planeeritakse kooli tööplaanis, nende läbiviijateks on õpetajad ja/või õpilased vastavalt teemantikale.

4.4. Projektide kavandamise ja osalemise põhimõtted

Projektide kavandamise ja läbiviimise abil toetatakse õppekava läbivate teemade käsitlemist, ainetevahelist lõimumist ja õppe-eesmärkide saavutamist.

Projektide kavandamisel tähtsustatakse osalemist projektides, mis:

- toetavad riiklikku või kooli õppekava ja kooli põhiväärtusi;
- on mõeldud õpilaste või õpetajate koolitamiseks;

- aitavad parandada kooli õpikeskkonda või loovad lisaväärtusi;
- arendavad loovust ja ettevõtlikkust;
- väärtustavad kooli ajalugu ja traditsioone;
- võimaldavad täiendada kooli õppevahendeid;
- aitavad sisustada õpilaste vaba aega või toetavad nende huvialasid;
- arendavad erinevaid koostöövõimalusi.

Projektide teostust ja eesmärgipärasust juhib projektijuht, kelle ülesanne on meeskonna valik ning eelarve ja aja ressursi planeerimine.

Projekti saab kavandada ja algatada kogu õppeaasta vältel. Peale projekti heakskiitu kooli juhtkonna poolt lisatakse see kooli üldtööplaani. Projektide kavandamine ja nendes osalemine on õpetajatele soovituslik. Projekte võivad algatada ka õpilasesindus ja kooli hoolekogu.

Projektides edukalt osalenud õpilasi ja õpetajaid tunnustatakse vastavalt väljatöötatud tunnustamise põhimõtetele.

5. Hindamine

5.1. Hindamise eesmärgid

Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine.

Teadmiste ja oskuste hindamise eesmärgid on:

- toetada erinevate hindamismeetoditega iga õpilase individuaalset arengut;
- innustada õpilaste õpihuvi ja -tahet, motiveerida neid mõtestatult õppima;
- anda tagasisidet ja saada teavet õppeprotsessist ja õpitulemustest;
- toetada õpilaste positiivse enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
- motiveerida õpetajat oma tegevust analüüsima ja korrigeerima õpilase arengu toetamisel;
- anda alus õpilase järgmisse klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamiseks.

Käitumise ja hoolsuse hindamise eesmärgid on:

- anda tagasisidet õpilase käitumise kohta koolis;
- motiveerida õpilast hoolikalt täitma õppeülesandeid ja koolikohustust;
- suunata õpilast järgima üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täitma koolis toimivaid kokkuleppeid;
- suunata õpilasi enda käitumist analüüsima, järeldusi tegema ning vajadusel korrigeerima.

5.2. Üldised põhimõtted hindamisel

Väätsa koolis on kasutusel Stuudiumi e-päevik, kuhu kantakse õpilasete hinded ja hinnangud.

5.2.1. Õpilaste teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtivate hinnete alus

Õpilaste teadmisi ja oskusi hindab vastava õppeaine õpetaja õpilase suuliste vastuste, kirjalike ja praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust õppekavas esitatud nõuetele.

Ainealaseid teadmisi ja oskusi hinnatakse nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes. Ainealaste teadmiste ja oskuste hindamise tulemusi väljendatakse numbriliste hinnetega viie palli süsteemis (eristav hindamine) või arvestusega – A, MA (mitteeristav hindamine).

Trimestri algul teeb vastava õppeaine õpetaja õpilastele teatavaks õppeaine nõutavad teadmised ja oskused, nende hindamise vormi. Hindamise vorm on kirjalikult kättesaadav õpilastele terve õppeperioodi jooksul.

Trimestri õpitulemuste omandamist kontrollivate arvestuslike tööde aeg kavandatakse kooskõlastatult teiste õppeainete õpetajatega ning avalikustatakse Stuudiumis nädal enne töö toimumist.

Kodused tööd teatab õpetaja klassis õppetunni jooksul, seejärel kannab need sama päeva jooksul Stuudiumisse. Õpilane kohustub koduse töö kirja panema juba tunnis, e-päevik on vaid meeldetuletuseks, vanema teavitamiseks või juhuks, kui õpilane on puudunud.

5.2.2. Hindamise vormi erisused klassiti ja aineti

Hinnatakse nii õpilase arengut kui tema poolt saavutatud õpitaset. Esimeses ja teises kooliastmes on olulisem õpilase arengu hindamine, edaspidi suureneb õpitaseme hindamise komponent.

I kooliastmes kasutatakse õppimist toetavat sõnalist hindamist, millel põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse järgi puudub numbriline või täheline ekvivalent.

4. - 6. klassini hinnatakse põhiaineid viiepallisüsteemis ja vajadusel lisatakse juurde sõnaline hinnang.

7.- 9. klassini hinnatakse põhiõppeaineid peamiselt viiepallisüsteemis.

Arvestuslikult hinnatakse muusikat 4. - 8. klassis, rütmikat 4.- 5. klassis ja kehalist kasvatust 4. - 7. klassis, kunsti 4.-9. klassis, inimeseõpetust 5.-7. klassis, ettevõtlusõpetust 8. klassis, karjääriõpetust 9. klassis, informaatikat 4.-7. klassis.

Õpilaste eneseanalüüsi arendamise eesmärgil innustatakse õpilasi kasutama enesehindamise vorme.

Erinevaid meetodeid ja enesehindamise vorme võib kasutada nii individuaalses kui rühmatöö vormis.

5.3. Õpitegevuse hindamine

5.3.1. Hindamise liigid

Hindamise protsessis kasutatakse sõltuvalt eesmärgist erinevaid hindamise liike:

- **Kujundav hindamine (protsesshindamine)** on õppetöö kestel toimuv õpilase individuaalsust arvestav hindamine, mille abil suunatakse ja innustatakse õpilast edasisel õppimisel.

Kujundav hindamine annab õpilasele tagasisidet õppeprotsessis osalemise kohta; võimaldab oma õppetööd analüüsida ja ennast hinnata; motiveerib õpilast eduelamuse kaudu aktiivsemalt õppeprotsessis osalema; võimaldab arvestada õpilase võimeid, individuaalsust ja arengut; aitab positiivse enesehinnangu toetamise kaudu kaasa õppetegevuse korrigeerimisele.

- **Arvestuslik hindamine (tulemushindamine)** on objektiivse hinnangu andmine õpilase õpitulemustele võrreldes õppekavas esitatud nõuetega.

Arvestuslik hindamine annab võimaluse objektiivselt hinnata õpilase tegevuse tulemuslikkust, taset ja arengut; analüüsida õppekava täitmist ja kavandada edasist õpet; hinnata õpetaja ja õpilase koostöö tulemuslikkust.

Arvestuslikult hinnatavate ülesannete täitmine on kõigile õpilastele kohustuslik. Ühel koolipäeval võib õpilasel olla üks arvestuslik töö.

Arvestuslik hindamine on kavandatud aineõpetaja töökavas.

- **Kokkuvõttev hindamine** on õpilasele kokkuvõtva hinnangu andmine arvestusliku ja kujundava hindamise alusel trimestrite või poolaastate ja õppeaasta lõpus.

Kokkuvõttev hinne ei kujuta endas saadud hinnete aritmeetilist keskmist, sest igal hindel on oma kaal.

Kokkuvõttev hinne kajastab õpilase arengut vaadeldaval perioodil; õpilase võimeid, valmidust ja tööpanust tulemuste saavutamisel; õppekavas nõutavate tulemuste saavutatust.

Negatiivse kokkuvõtva hinde korral määratakse õppenõukogus tugimeede ning edastatakse see lapsele ja vanemale kirjalikult Stuudiumis.

Kokkuvõtavad hinnangud antakse trimestrite lõpus. Ühe nädalatunniga õppeaineid hinnatakse kokkuvõtvalt kaks korda õppeaastas.

Kokkuvõtavad hinnad on aluseks õpilaste järgmisse klassi üleviimisele ja põhikooli lõpetamisele.

5.3.2. Hindamise skaala

Hindamisel viie palli süsteemis

Hindega „5” ehk „väga hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teemaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid; punktiarvestuses 90-100%.

Hindega „4” ehk „hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teemaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele; punktiarvestuses 75–89%.

Hindega „3” ehk „rahuldav” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teemaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või

kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus; punktiarvestuses 50–74%.

Hindega „2” ehk „puudulik” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus; punktiarvestuses 20–49%.

Hindega „1” ehk „nõrk” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub; punktiarvestuses 0–19%.

5.4. Hindamata jätmine ja järelvastamine

Puudumisest tingitud tegemata või mitterahuldavalt hinnatud arvestuslikud tööd tuleb õpilasel järele teha kokkuleppel aineõpetajaga.

Kooli esindamisest tingitud puudumise korral tuleb teha järgi sel päeval toimunud arvestuslikud tööd järgmises ainetunnis, kui pole aineõpetajaga kokku lepitud teisiti.

Õppeperioodi lõpuks sooritamata arvestuslikud tööd hinnatakse hindega „1”.

Kui õpilasel on kehalises kasvatuses tervislikust seisundist lähtuvad erinõuded, täidab õpilane võimaluste piires osalisi ja/või teoreetilisi ülesandeid kokkuleppel õpetajaga.

Õpilasele, kes koolist pikema puudumise tõttu ei sooritanud vajalikke arvestuslikke töid, kokkuvõtvat hinnet välja ei panda. Talle antakse võimalus need sooritada kokkuleppel õpetajaga ning kokkuvõttev hinne pannakse välja pärast arvestuslike tööde sooritamist.

Kokkuvõtvalt hindamata jäetud või puudulikult hinnatud õpilasele kirjutatakse aineõpetaja poolt selgitav teade e-päevikus, milles antakse teada hinde puudumise põhjused.

Lubatud on “rahuldava” ja “hea” hinde parandamine kokkuleppel aineõpetajaga.

5.5. Käitumise hindamine

Käitumist (sealhulgas hoolsust) hinnatakse sõnadega „eeskujulik“, „hea“, „rahuldav“ ja „mitterahuldav“. Käitumise hindamisel osalevad klassijuhataja, aineõpetaja ja õpilane ise. Soovi korral kaasatakse klassikaaslased või õpilasesindus.

Käitumise hindamisel toetutakse järgnevale:

- kooli kodukord;
- valla avaliku korra eeskirjad;
- alaealistele kehtivad seadusandlikud aktid;
- üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormid;
- üldist korrektsust ja käitumiskultuuri (hoolsus, täpsus, viisakus jms);

- suhtlemiskultuuri (teistega arvestamine, viisakad ja lugupidavad suhted kaasõpilaste ja täiskasvanutega);
- õpivalmidust ja aktiivsust tunnis;
- kohuse- ja vastutustunnet ning järjekindlust õppetegevuses (koolikohustuse täitmine, hilinemine ja põhjuse puudumine);
- kokkulepetest kinnipidamist;
- kõlblust (ausus, eetilisus, tervislikud eluviisid);
- koolivara säästvat ja hoidvat käitumist (vahetusjalanõud, õppevahendid jm);
- käitumist tunnis ja vahetunnis;
- käitumiskultuuri väljaspool tunde (võistlused, üritused, ekskursioonid jne).
- kooli väärtuste järgimist.

Hinnangud käitumisele

“Eeskujulik” – õpilane, kes järgib üldtunnustatud käitumis- ja suhtluskultuuri harjumuspäraselt igas olukorras, osaleb õppetegevuses järjepidevalt kohuse- ja vastutustundlikult, õpib kõiki aineid enda võimetekohaselt, viib alustatud tööd lõpuni, on korrektne ja täpne tööde teostamisel/vormistamisel, täidab kooli kodukorra nõudeid igapäevaselt.

“Hea” – õpilane, kes järgib üldtunnustatud käitumis- ja suhtluskultuuri, osaleb õppetegevuses kohuse- ja vastutustundlikult, õpib võimetekohaselt, on töökas ja järjekindel, suhtub õppevahenditesse hoolikalt, täidab kooli kodukorra nõudeid.

“Rahuldav” – õpilane, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja suhtluskultuuri, osaleb õppetegevuses, kuid ei ole järjekindel õppeülesannete täitmisel, ei õpi oma tegelike võimete kohaselt, suhtub õppevahenditesse lohakalt ning täidab küll kooli kodukorra nõudeid, kuid kellel esineb eksimusi, kus vajab kooli töötajate ja lastevanemate tähelepanu ning suunamist.

“Mitterahuldav” – õpilane, kes ei täida kooli kodukorra nõudeid ning ei järgi üldtunnustatud käitumis- ja suhtluskultuuri, suhtub õppetegevustesse ning vahenditesse lohakalt ja vastutustundetult ning ei allu kooli töötajate ega lastevanemate nõudmistele. Samuti, kui õpilane on toime pannud õigusvastase teo või juhul, kui õpilasel esineb korduvalt põhjuse puudumisi.

Käitumise hinnang “*mitterahuldav*” pannakse õppenõukogu otsusega, vajadusel õpilasesinduse seisukohti arvestades. Põhjust selgitatakse õpilasele ja lapsevanemale, selgitav mäрге tehakse e-kooli.

5.6. Hindamisest teavitamine

Õpilastel ja nende vanematel on õigus saada pidevat teavet hinnete seisukohta aineõpetajalt ja klassijuhatajalt. Hinnete seisust teavitatakse õpilasi ja nende vanemaid igapäevaselt e-päeviku kaudu.

Aineõpetaja tutvustab hindamise eesmäärke, vorme ja kriteeriume esimestes ainetundides.

Hindamispehõhimõtted on kirjeldatud ainekavades ja kättesaadavad ainekabinetis.

Arvestuslike tööde toimumise aja, vormi ja sisu osas lepivad õpetaja ja õpilased eelnevalt kokku ja see märgitakse arvestuslike tööde graafikusse.

Mitterahuldavast kokkuvõtvast hindest (ainetes ja käitumises) või hindamata jätmisest teavitab aineõpetaja vanemaid.

Lapsevanemal on õigus osaleda tema lapsega seotud küsimuste arutelus.

Klassijuhataja teavitab vanemat eelnevalt õppenõukogus arutusele tulevast klassikursuse kordamisest ja selle põhjustest ning kutsub lapsevanema vajadusel õppenõukogusse.

5.7. Õpilase järgmisse klassi üleviimine, täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmine

5.7.1. Järgmisse klassi üleviimise tingimused

Järgmisse klassi viiakse üle õpilane, kellele

- ...on õppeperioodi lõpuks kõikides ainetes välja pandud positiivsed aastahinded või samaväärsed sõnalised hinnangud;
- ...määratud täiendav õppetöö on sooritatud tulemuslikult.

5.7.2. Erisused klassi lõpetamisel

Järgmisesse klassi viiakse üle ka õpilane, kelle täiendav õppetöö ei olnud tulemuslik ja talle on välja pandud kuni kaks puudulikku või nõrka aastahinnet või samaväärne sõnaline hinnang.

Õpilane, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ette nähtud erisused järgmisesse klassi üleviimise osas, lõpetab klassi õppenõukogu otsusega erisusi silmas pidades.

Õpilase järgmisesse klassi üleviimise otsustab õppenõukogu.

5.7.3. Täiendav õppetöö

Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle ainetes, milles tuleks talle välja panna aastahinne „puudulik” või „nõrk” või anda samaväärne sõnaline hinnang.

Täiendav õppetöö sooritatakse pärast õppetrimistri lõppu. Õpetaja ja õpilase kokkuleppel võib täiendavat õppetööd sooritada ka augustis kuni 30. kuupäevani.

Õpilasele pannakse aastahinne välja pärast täiendava õppetöö sooritamist. Kui õpilane ei ole sooritanud talle määratud täiendavat õppetööd, siis hinnatakse teda selles aines puuduliku aastahindega.

9. klassi õpilasele, kellel on puudulikke hindeid veel ka 30. augusti seisuga võib õppenõukogu otsusega erandkorras määrata pikema aja võlgnevuste sooritamiseks ja põhikooli lõpetamiseks.

Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne viimase õppeveerandi lõppu.

5.7.4. Klassikursuse kordamine

Kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines pandud välja aastahinne „puudulik” või „nõrk” või antud samaväärne sõnaline hinnang ning täiendav õppetöö pole andnud tulemusi, jäetakse õpilane klassikursust kordama.

Iga klassikursust kordama jätmise arutatakse eelnevalt läbi lapsevanemaga. Arvestades vanema ja õppenõukogu põhjendatud argumente tehakse otsus iga õpilase kohta tema erisusi arvestades.

Klassikursuse kordama jätmise otsustab õppenõukogu.

5.8. Põhikooli lõpetamine

5.8.1. Põhikooli lõpetab õpilane

- ...kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt “rahuldavad”;
- ...kes on kolmandas kooliastmes teinud loovtöö;
- ...kes on sooritanud vähemalt 50 protsendile maksimaalsest tulemusest eesti keele eksami, matemaatika eksami ja ühe eksami omal valikul;
- ...kellel on kuni kahe õppeaines “nõrk” või “puudulik” viimane aastahinne või kes on kuni kaks lõpueksamit sooritanud tulemusele alla 50 protsendi maksimaalsest tulemusest.

9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja 1. juuniks, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

Eksami ebaõnnestumise korral on õpilasel võimalik sooritada selles aines koolieksam.

Puudulikega lõpetada sooviv õpilane esitab õppenõukogule lapsevanema kirjaliku avalduse.

Põhikooli lõpetamise otsustab õppenõukogu.

5.8.2. Hariduslike erivajadustega õpilase kooli lõpetamine

Haridusliku erivajadusega õpilase lõpetamise aluseks on individuaalse õppekava õpitulemuste saavutus.

Haridusliku erivajadusega õpilasel (õpiabirühma õpilane, vähendatud õpitulemustega õppinud õpilane jms) on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel vastavalt haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud tingimustele ja korrale.

Õpilane, kelle õppekeel ei ole eesti keel, kes õpib keelekümblusklassis või kes asus eesti õppekeelega koolis või klassis õppima viimase kuue õppeaasta jooksul, võib lõikes 1 nimetatud eesti keele eksami asemel sooritada eesti keele teise keelena ühtsete ülesannetega lõpueksami, mis on ühitatud B1- või B2-taseme eksamiga.

Põhikooli lihtsustatud õppel olev õpilane sooritab põhikooli lõpetamiseks koolieksamid.

5.9. Hinde ja hinnangu vaidlustamine ning vaidlusküsimuste lahendamine

Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus saada aineõpetajalt või klassijuhatajalt hinde kohta täiendavat informatsiooni.

Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid ja hinnanguid vaidlustada kümne tööpäeva jooksul pärast hinde teada saamist, esitades kooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendusega.

Kooli direktor teeb otsuse ja teavitab sellest taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul alates otsuse vastuvõtmise päevast.

6. Õpilaste ja lastevanemate teavitamine ja nõustamine

6.1. Õpilaste teavitamine

Õpilasi teavitatakse õppetöö käigust ja selle tulemustest igapäevaselt e-päeviku kaudu ning kord trimestris kokkuvõtvalt e-päeviku kaudu.

Klassivälisest tööst ja koolis toimuvast antakse õpilastele infot kord nädalas kooli kogunemistel ja õpilasesinduse koosolekutel; igapäevaselt stendide ja Stuudiumi kalenderplaani vahendusel.

Iga õpilase esmaseks teavitajaks koolis toimuvast on klassijuhataja, kelle poole saab pöörduda kogu koolipäeva vältel.

Teavitamine, infovahetus ja arutelu toimub õpetaja, õpilase ja lapsevanema vahel ka arenguveestlusel.

Kool teavitab õpilasi ja lapsevanemaid edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse.

6.2. Vanemate teavitamine

Lapsevanemale antakse teavet tema lapse õppetööst ja käitumisest Stuudiumi kaudu.

Üks kord õppeaastas annab kooli juhtkond vanematele infot koolis toimuva kohta lastevanemate üldkoosolekul.

Klassijuhataja vahendab õpilase kohta käivat informatsiooni vanemaga arenguveestluste kaudu vähemalt kord õppeaasta jooksul.

Tugi- ja mõjutusmeetme rakendamisest teavitatakse vanemat vastavalt koolis kehtivale õpilaste mõjutamise korrale.

Klassijuhataja teavitab lapsevanemat eelnevalt õppenõukogus arutusele tulevast klassikursuse kordamisest ja selle põhjustest. Vajadusel kutsub klassijuhataja lapsevanema õppenõukogusse või võtab temalt nõusoleku lapse klassikursuse kordamise kohta.

Puudumistest teavitab kooli lapsevanem. Kui ühe päeva jooksul pole puudumise põhjus koolile teada või on põhjuseta puudumise kahtlus, teavitab klassijuhataja lapsevanemat puudumisest. Kui õpetaja ei saa vanemaga kontakti, teavitab ta sellest koheselt kooli juhtkonda.

Juhtumitest koolis teavitab lapsevanemat klassijuhataja või juhtumiga seotud õpetaja. Samuti teavitatakse juhtumist kooli direktorit.

6.3. Nõustamine

Nõustamist võivad saada nii õpilased kui lapsevanemad. Vastavalt küsimuse valdkonnale on koolis nõustajateks klassijuhataja, aineõpetajad, direksioon või tugispetsialistid.

Vajadusel nõustab kool vanemat õpilase arengu toetamise ja kodus õppimise küsimustes.

Kompetentsema abi saamiseks on lapsevanemal ja koolil võimalus pöörduda ka vastava ala spetsialisti poole. Abi võivad anda psühholoog, psühhiaater, kutsenõustaja, sotsiaaltöõspetsialist jt.

Vastavalt õpilaste või vanemate soovidele kutsutakse asjatundjaid esinema ka üldkoosolekutele või teistele üritustele koolis.

Vastavalt vajadusele kutsutakse tekkinud probleemide aruteluks kokku ümarlaud, milles osalevad lapsevanemad ja õpetajad, vajadusel kaasatakse teisi spetsialiste.

7. Hariduslike erivajadustega õpilaste õppe korraldamine

7.1. Õppe korraldamise alused

Haridusliku erivajadusega õpilane on õpilane, kelle andekus, õpiraskused, terviseseisund, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õpest eemalviibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe kestuses, sisus, õppeprotsessis, -koormuses, -keskkonnas ja taotletavates õpitulemustes ning need fikseeritakse individuaalse arengu jälgimise kaardil.

Õpitegevuses jälgitakse õpilase arengut ja toimetulekut koolis, selgitatakse välja õpilase individuaalsed õpivajadused ning valitakse sobivad õpiabimeetodid ja -vormid. Selleks avatakse õpilasele individuaalse arengu jälgimise kaart, milles on ära toodud läbiviidud pedagoogilis-psühholoogilise hindamise tulemused, õpetajate täiendavad tähelepanekud ning soovitused õpilase tugevate ja arendamist vajavate külgede kohta, uuringute tulemused ning koolivälise nõustamismeeskonna soovitused õppe korraldamiseks. Klassijuhataja koostöös aineõpetajatega uuendab kaarti vähemalt kord õppeaastas kevadel. Arenguestlusel täiendatakse kaarti lapsevanema arvamustega.

Õpiabi on õppetöövormide süsteem, mis toetab erivajadustega õpilaste arengut, õpiraskuste ennetamist ja vähendamist või on süvaõppeks tugevamatele ühes või mitmes aines.

Õpiabi eesmärk on toetada õpilase õpimotivatsiooni, positiivset enesehinnangut ja võimetekohast arengut eduelamust tundes.

7.2. Koolis rakendatavad õpiabi vormid

Kooli hariduslike erivajadustega õpilaste õppe korraldamist juhib direktori poolt määratud HEV koordinaator.

7.2.1. Õpiabirühm

Õpiabirühma määratakse ajutiste ainealaste õpiraskustega ja välja kujunemata õpioskustega ning logopeediliste probleemidega õpilane, kes vaatamata klassi- ja aineõpetajate abile ja nõustamisele ei suuda täita õppekava nõudeid või kes vajab õpioskuste ja -harjumuste kujundamiseks toetavat õpet.

Õpilane võetakse õpiabirühma vastu individuaalse arengu jälgimise kaardi alusel erivajadustega õpilaste õppe koordineerija ettepanekul, kooli direktori otsusel ja lapsevanema nõusolekul. Kooli direktori otsusega mittenõustumisel on õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanemal

õigus otsus vaidlustada kümne tööpäeva jooksul arvates päevast, saates kooli direktorile sellekohase kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis teate. Õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema poolt teate saatmisel õpilast õpiabirühma vastu ei võeta.

Õpiabirühma tunnid toimuvad vastavalt tunniplaanile üldjuhul samaaegselt ainetunniga, milles õpilasel täheldatakse raskusi. Vajadusel võib tunde läbi viia ka pärast õppetunde.

Õpiabirühma töö kavandamisel lähtutakse õpilase individuaalsetest vajadustest. Õpiabitundides kujundatakse ja arendatakse eripedagoogiliste võtete abil õpioskusi ja õpivilumusi. Õpiabirühma võib moodustada erinevate klasside õpilastest.

7.2.2. Ainealased konsultatsioonid

Ainealased konsultatsioonid on mõeldud õpilastele, kes vajavad ainealast abi, et lahendada tekkinud probleeme (tegemata tööd, puudulikud hinded jms), leida vastuseid küsimustele või saada lisainformatsiooni tunnile (süvendatud õpe).

Ainealased konsultatsioonid toimuvad õppeaasta algul kehtestatud graafiku alusel, millest teavitatakse õpilasi ja lapsevanemaid ning on õppeaasta vältel nähtavad stendil ja kooli kodulehel.

Ainealastes konsultatsioonides osalemine toimub õpilase, lapsevanema või õpetajapoolse ettepaneku põhjal.

Vajadusel on õpetajal õigus õpiraskuste ennetamiseks kohustada õpilast osalema vastava aine konsultatsioonides. Sel juhul teavitatakse sellest lapsevanemat.

7.2.4. Individuaalõppekava

Kui õppetöö muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse oluline kasv või kahanemine võrreldes õppekavaga või kasutatakse õppetöös erinevaid meetodikaid, koostatakse muudatuste rakendamiseks individuaalne õppekava.

- **Individuaalne õppekava kooli otsusel**

Individuaalne õppekava koostatakse õpilasele, kelle õpi- ja/või käitumisraskus, tervise rike (või eriline andekus) või eesti keelest erinev emakeel, ei võimalda tal töötada klassikaaslastega samas tempos või sama töökava järgi. Individuaalse õppekava võib määrata õpilasel ühes, mitmes või kõigis ainetes.

Andekate õpilaste puhul võib kool teha õpilast õpetades muudatusi või kohandusi õppeajas, sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas või taotletavates õpitulemustes. Kui õpilane õpib mõnes huvialakoolis, võib aines arvestada huvialakoolide õppekava sisu aine hindamisel.

Individuaalse õppekava rakendamise otsustab õppenõukogu õpetajate tähelepanekute ja ettepanekute või vastavate uuringute põhjal. Individuaalne õppekava koostatakse HEV-koordinaatori juhtimisel aineõpetaja, eripedagoogi, sotsiaalpedagoogi, õpilase ja lapsevanema koostöös.

Vajaliku individuaalse õppekava koostab aineõpetaja 10 päeva jooksul pärast õppenõukogu vastavasisulist otsust. Õppekava kinnitab direktor oma käskkirjaga.

- **Individuaalne õppekava koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel**

Individuaalne õppekava koolivälise nõustamismeeskonna otsusega määratakse õpilasele, kellel esineb suuri raskusi õppekava nõuete täitmisel tavaõppe tingimustes ning kelle suhtes koolisiseselt rakendatud muud meetmed ei ole andnud oodatud tulemusi.

Nõustamismeeskonna otsusega antud individuaalses õppekavas vähendatakse või asendatakse õpitulemusi ja kohustuslikke aineid, tehakse erisusi õppesises, õppekorralduses, hindamises.

7.2.5. Lihtsustatud õppekava

Õpilase arengu toetamiseks on kodu ja kooli koostöös ning koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel õpilasel võimalik õppida lihtsustatud õppekava alusel.

Lihtsustatud õppekavale määratud õpilasele koostab aineõpetaja individuaalse õppekava integreerides võimalusel õpilase klassi õppesse.

7.2.6. Koduõpe

Koduõpe on õppevorm, milles suurema vastutuse õpitulemuste eest kannab lapsevanem.

- **Koduõppe rakendamine vanema taotlusel**

Koduõpet rakendatakse, kui vanem soovib põhiharidust omandava õpilase õppetööd iseseisvalt korraldada. Sellisel juhul korraldab ja finantseerib koduõpet vanem, vastutades ka õpitulemuste eest.

Kool võimaldab õpilasel kasutada tasuta õppekava läbimiseks vajalikke õpikuid, töövihikuid, töölehti.

- **Koduõpe tervislikel põhjustel**

Koduõpet tervislikel põhjustel rakendab kool vanema taotlusel ja nõustamiskomisjoni soovitusel. Koduõpet tervislikel põhjustel korraldab kool.

Koduõppele määramine, selle korraldamine, hindamine ning katkestamine või lõpetamine toimub vastavalt kehtivale seadusandlusele.

7.2.7. Erivajadustega õpilaste klass või rühm

Hariduslike erivajadustega õpilaste klassi või rühma määramine ja sealt väljaarvamine toimub vastavalt kehtivale põhikooli- ja gümnaasiumiseadusele ning täpsustavatele määrustele kooli või nõustamiskomisjoni otsusega silmas pidades kooli või koolipidaja võimalusi ning lapsevanema soovi.

7.2.8. Tugispetsialistide abi

Õpilastele tagatakse logopeedi, eripedagoogi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenus. Nimetatud teenuse rakendamiseks loob võimalused kooli pidaja ning selle korraldab kooli direktor. Lisaks kooli tugispetsialistidele kasutatakse SA Innove Rajaleidja tugispetsialistide teenuseid.

Soovituse tugispetsialisti poole pöördumiseks võib teha vanemale ja õpilasele kool. Spetsialisti nõustamise saamise korraldab lapsevanem.

8. Karjääriõppe tegevuste korraldamine

8.1. Karjääriõppe eesmärk

Karjääriõpe on planeeritud tegevuste süsteem, mille eesmärk on:

- aidata noorel kujundada endast adekvaatne arusaam ning avastada oma potentsiaal;
- suunata planeerima võimalikku karjääri, olema ettevõtlik ning oma eluga rahulolevalt toime tulla;
- omandada teadmisi töömaailmast, elukutsetest ja õppimisvõimalustest;
- soodustada õpilaste valmidust elukestvaks arenguks.

Läbi erinevate tegevuste aidatakse õpilastel omandada teadmisi iseenda kohta, teadvustada oma huvisid ja võimeid, saada ülevaadet edasiõppimise võimalustest ning koguda teavet kaasaegsest töömaailmast.

8.2. Karjääriõppe läbiviimine

Õppetegevuse osana kasutatakse selleks aine- ja klassijuhatajatunde; läbitakse 8. klassis eelkutseõpe (koostöös Järvamaa Kutsehariduskeskusega) ja 9. klassis valikaine karjääriõpetus. Lisaks õpitegevusele kohtutakse külaliste ja vilistlastega, külastatakse ettevõtteid, käiakse töövarjupäeval, korraldatakse laatasid ja kohvikuid, osaletakse erinevates projektides, tutvutakse nõustamiskeskuse võimalustega.

Karjääriõppe läbiviimisel on kooliastmeti õpilastele suunatud tegevustel erinevad rõhuasetused:

- algastmes tutvutakse oma lähedaste inimeste ametitega ja kodulähedaste ettevõtetega;
- keskastmes keskendutakse iseenda tundmaõppimisele;
- vanemas astmes pööratakse tähelepanu edasiõppimise võimalustele ja enda sobitamisele töömaailma ning lõimitakse tundidesse ettevõtlusõppe meetodikaid.

Karjäärialase tegevuse sisukamaks ja mitmekesisemaks läbiviimiseks kaasatakse lisaks koolitöötajatele ka lapsevanemaid, ettevõtete töötajaid, vilistlasi ja koostööpartnereid nõustamiskeskustes.

9. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

Õpetaja planeerib oma tööd lähtuvalt kooli arengukavast, kooli ja riiklikust õppekavast ja kehtivatest seadusaktidest.

Koolis tegutsevad töögrupid, mis tegelevad erinevate valdkonna arendustegevusega (sh Ettevõtlik Kool, Tulevikukool, Liikuma Kutsuv Kool, Arutlev Kool) või mõne muu hetkel koolis päevakohase õppe-kasvatustegevuse teemaga.

Õpetajate koostöö peamised eesmärgid:

- panustada kooli arengusse;
- ühiselt jälgida ja suunata ainealaste pädevuste kõrval üldpädevuste kujunemist;
- seada ühiselt eesmärged õppeaasta alguses ning teha kokkuvõtte õppeaasta lõpus;

- planeerida ülekoolilisi ja kooliväliseid tegevusi;
- ühine lõimitud õppe planeerimine erinevate õppeainete vahel: täpsustades pädevusi, seades õppe-eesmärke ning määratledes erinevate õppeainete ühiseid probleeme ja läbivaid teemasid.

Õpetajate koostöövormid:

- ühiskoosolek kord nädalas;
- ühiskoolitused, väljasõidud, arutelud;
- kogemuskoolitused kolleegilt kolleegile;
- lõimitud õppetegevuse planeerimine;
- kolleegide tundide külastamine;
- juhtkonna koostöövestlused õpetajatega vähemalt üks kord õppeaastas;
- õppenõukogu vähemalt 4 korda aastas;
- informaatika lõiming ainetundidesse - õpetajad planeerivad ja viivad läbi koostöiselt terve õppeaasta vältel;
- 1. ja 2. kooliastmes sotsiaalsete oskuste õpetamine sotsiaalpedagoogi, psühholoogi ja klassijuhataja koostöös üle nädala terve õppeaasta vältel.

Koostöise õpetamise mudelid

Eesmärkide saavutamiseks rakendatakse erinevaid koos õpetamise mudeleid:

- üks juhib, teine vaatleb - toimub kolleegide tundide külastamine ja 360 kraadi tagasiside jagamine;
- üks juhib, teine assisteerib - abiõpetaja, eripedagoogi või sotsiaalpedagoogi kaasamine tunni läbiviimisel;
- õpitubades õpetamine - rakendamine tunniväliste tegevuste läbivimisel, ainepäevadel, ülekoolilistel sündmustel;
- koostöine õpetamine - õpetajad viivad tundi läbi võrdsete partneritena.

10. Koostöö huvigruppidega

Lähtuvalt kooli arengukavas seatud eesmärkidele on Väätsa Põhikool kogukonnakeskne kool, mille arengusse annavad oma aktiivse panuse lapsevanemad, ettevõtjad, kodanikuühendused, vilistlased ja teised kohaliku kogukonna liikmed. Mitmekülgne ja tihe koostöö kohaliku kogukonnaga on kooli üks prioriteet. Täiskasvanu, kui kooli koostööpartner, omandab panustades kooli õppetöösse ka ise uusi kogemusi ja muutub teadlikumaks koolis toimuvast.

Koostöö eesmärgid erinevate huvigruppidega on:

- valdkonna ekspertide ja praktikute kasutamine õppetöös, seeläbi õppetöö mitmekesistamine, õpikeskkonna rikastamine ja õppurite innustamine;
- kogukonna arengu, elanike elukestva õppe ja karjääri toetamine;
- koostöö toetamine õppe- ja huvitegevuse kaudu, arendamiseks noorte ettevõtlikkust, individuaalsust ja võimeid.

Koostöövormid huvigruppidega:

- ühisüritused kogukonnaga;

- lastevanemate kaasamine ühistegevustesse ja õppeprotsessi (koolituspäevad, kogukonnakohvikud, tagasi kooli päevad, tööle kaasa päev, stardipäevad jms);
- hoolekogu koosolekud vähemalt 3 korda õppeaastas.

11. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord

Väätsa Põhikooli õppekava aluseks on Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus ning Põhikooli riiklik õppekava.

Kooli õppekava koostamise, rakendamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutab direktor.

Õppekava vaadatakse täiendavalt üle ja tehakse muudatusi:

- riikliku õppekava muutumisel;
- arengukava või põhimääruse täiendamisel, mis toob kaasa õppekava muutmise vajaduse;
- õppeasutuse pidaja ja riiklikku järelvalve läbiviija märkuste ja ettepanekute korral.

Õppekava uuendamisel ja täiendamisel osalevad kõik koolis õppe- ja kasvatusalal töötavad isikud ning vajadusel teised koolitöötajad, kaasatakse õpilasi, lapsevanemaid ja teiste huvirühmade esindajaid.

Muudatused kooli õppekavas esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.

Õppekava kehtestab kooli direktor.